

ALIANCE CIVILIZACÍ

Akční plán Aliance civilizací v České republice
pro roky 2009 – 2010

OBSAH

1	Preambule.....	3
2	Historie a cíle Aliance civilizací	4
3	Aliance civilizací a Česká republika	5
4	Akční plán Aliance civilizací v České republice.....	6
4.1	Oblasti priorit	6
4.2	Obecné cíle a hlavní nástroje k jejich naplnění	6
4.3	Další příklady aktivit státní správy.....	9
4.3.1	Aktivity v gesci ministra pro lidská práva	9
4.3.2	Aktivity v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy	9
4.3.3	Aktivity v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí	12
4.3.4	Aktivity v gesci Ministerstva zahraničních věcí	12
4.3.5	Aktivity v gesci Ministerstva vnitra	13
4.3.6	Aktivity v gesci Ministerstva kultury	13
4.4	Další aktivity neziskového sektoru a univerzit	14

1 Preambule¹

Myšlenka, že všichni lidé mají rovná a nezcižitelná práva, že člověk je stvořen ke svobodě a že je třeba za všech okolností ctít jeho důstojnost, se utvářela na evropské půdě a je dodnes jednou ze základních hodnot evropského politického řádu. Tuto ideu kdysi převzaly a významně rozvinuly Spojené státy americké, aby se posléze stala majetkem všelidským a byla vtělena do dokumentů OSN.

Soubor základních lidských práv je obsažen i v dokumentech Evropské unie, již je Česká republika členem, tvoří její duchovní fundament a zároveň dává smysl a étos jejímu rozšiřování a prohlubování.

Práva mohou být ovšem respektována jen na pozadí obecně sdílené odpovědnosti člověka za svět a jeho základní solidarity s druhými. To je dnes významně zesilováno okolností, že lidstvo poprvé žije v jedné globální a globálně propojené civilizaci, a lidské osudy se tak spojují v osud jediný.

Česká republika a celá Evropská unie znovu stvrzuje platnost těchto principů a své silné odhodlání v jejich duchu jednat. Evropská unie ani Česká republika nechce v žádném ohledu dobývat jménem své kultury svět a navazovat tím na temnější tradice proti vůli či cítění příjemců. Z čeho však nechce a nesmí ustoupit, je důraz na univerzalitu základních lidských a občanských práv a na společný úkol je bránit, bez ohledu na to, jak mocný je ten, kdo je porušuje.

Václav Havel

¹ Výňatek z dosud nepublikovaného textu Václava Havla byl použit se souhlasem autora.

2 Historie a cíle Aliance civilizací

Aliance civilizací je mezinárodní platformou pro dialog mezi kulturami, která vznikla v roce 2005 z iniciativy Španělska a Turecka. Nad touto platformou převzala následně záštitu Organizace spojených národů. Hlavním motivem pro vytvoření Aliance civilizací byla snaha podpořit porozumění a respekt mezi odlišnými společnostmi respektive civilizacemi, především mezi tzv. západním a muslimským světem, a přispět tak ke zmírnění napětí v řadě regionů světa. Konzultace skupiny států a organizací se statutem stálého pozorovatele při OSN ohledně iniciativy Aliance civilizací vedly k ustanovení Skupiny přátel k podpoře Aliance civilizací. Skupinu přátel tvoří více než 80 členských států OSN, včetně všech členských států Evropské unie, a mezinárodních organizací. Skupina zajišťuje aplikaci doporučení Skupiny vysoce postavených osobností prostřednictvím mezinárodního společenství jako celku, stejně jako aplikaci Akčního plánu navrženého zvláštním představitelem pro Alianci civilizací, Jorgem Sampaio.

Pod záštitou generálního tajemníka OSN Kofiho Annana byla v roce 2005 vytvořena Skupina dvaceti vysoce postavených osobností. Skupina prezentovala v listopadu 2006 v Istanbulu zprávu analyzující kořeny polarizace mezi společenstvími a kulturami a navrhuje praktický akční program k řešení těchto problémů, ve které identifikovala čtyři oblasti mající důležitou roli při snižování napětí mezi jednotlivými kulturami: vzdělávání, mládež, média a migrace.

V dubnu 2007 jmenoval generální tajemník OSN Ban Ki-moon bývalého portugalského prezidenta Jorge Sampaia zvláštním představitelem pro Alianci civilizací. Jorge Sampaio vyzval členské státy Skupiny přátel Aliance civilizací (schází se v New Yorku jednou ročně na ministerské a dvakrát za rok na velvyslanecké úrovni), aby vytvořily národní plány v duchu hodnot a cílů Aliance a stanovily národního koordinátora, který bude za danou oblast odpovědný.

Česká republika začala aktivně participovat na aktivitách Aliance civilizací v lednu 2008, kdy se stala členem Skupiny přátel.

3 Aliance civilizací a Česká republika

Českou republiku váže k cílům Aliance civilizací již zkušenost multikonfesního prostředí a tradice předválečného Československa, které vzniklo jako liberálně demokratický stát. Přes obtíže s přijetím některých menšin na svém území vynikal československý stát na tehdejší dobu náboženskou a etnickou tolerancí a odmítal antisemitismus. Díky absenci jakýchkoliv protižidovských omezení se stal útočištěm pro židovské studenty a intelektuály z okolních států. Díky svému demokratickému zaměření byl také cílem emigrace před komunistickým terorem z východní Evropy. Před druhou světovou válkou pak byl tento poslední ostrov demokracie ve střední a východní Evropě přístavem pro masy židovských a jiných uprchlíků.

Aktivní vystupování proti potlačování náboženských a politických práv ve světě, stejně jako podpora svobody projevu, médií a občanské společnosti, je základní charakteristikou české diplomacie po vzniku České republiky. V roce 1997 vzniklo na popud prezidenta České republiky Václava Havla a pod jeho záštitou Fórum 2000, pěstující mezikulturní a mezináboženský dialog. Fórum je finančně podporováno ze strany Ministerstva zahraničních věcí. Na každoročních unikátních setkání Fóra 2000 vystupují významné světové osobnosti z oblasti politiky, náboženství a vědy.

Židovské kulturní dědictví i současná židovská komunita se až na výjimky těší úctě a živému zájmu české společnosti. Přestože po celou dobu existence samostatné republiky vzrůstá ve společnosti také počet muslimů, napětí ze Středního východu se na naše území v násilné podobě nepřenáší. Naopak řada muslimských azylantů například z oblastí bývalého Sovětského svazu nebo z Bosny a Hercegoviny ukazují naší společnosti neagresivní a přístupnou tvář islámu. Právě absence významnějšího počtu fundamentalisticky vyhocených muslimů dává České republice příležitost poučit se ze situace v jiných evropských státech a započít včasný dialog a preventivní kroky k porozumění islámskému světu.

Přestože je Česká republika státem přijímajícím na svém území stovky tisíc migrantů, dává široký prostor médiím, neomezuje svobodu slova a reformuje a modernizuje školský systém k výchově k toleranci a proti rasismu, je zde stále prostor pro zlepšení. Zvláště rostoucí xenofobie a extremistické postoje namířené proti Romům volají po aktivnějším přístupu ze strany politiků a státní správy. Přestože tedy otázka dialogu s islámským světem není v České republice podceňována, mezi hlavní priority, tak jako v řadě dalších států ze skupiny přátel Aliance civilizací, patří spíše problémy multikulturního soužití na národní a regionální úrovni, zejména romská problematika. Přitom jsou však v obecné rovině zachovány stejné principy a metody jako v případě sblížení západního a islámského světa.

Díky zapojení do Aliance civilizací může Česká republika nejen přispět svou zkušeností do globální debaty o mezináboženském a mezikulturním soužití, ale může podpořit či zavést nové programy, které pomohou celkové klima v české společnosti zlepšit. Tento směr je již reflektován v řadě vládních dokumentů, jako je Koncepce integrace cizinců, Koncepce romské integrace, Strategie udržitelného rozvoje České republiky a Zpráva o stavu lidských práv, ale zásadním krokem na této cestě je vytvoření plánu akcí, jenž je zde předkládán. Ideje, aktivity a cíle, které jsou v něm představeny, mají zajistit úspěšné pokračování České republiky v iniciativě Aliance civilizací.

Specifickým tématem Aliance civilizací v České republice jsou česko-německé vztahy. Ty se zde objevují jako nástroj sloužící k formování mladé generace, který může nepřímo sloužit dialogu mezi „západní“ a „islámskou“ kulturou.

4 Akční plán Aliance civilizací v České republice

4.1 Oblasti priorit

Česká republika pokládá Alianci civilizací za perspektivní multikulturní projekt s cílem posílit dialog kultur a náboženství, a umírnovat tak extremismus a překonat nedůvěru, strach a bariéry primárně mezi západním a islámským světem. Akční plán Aliance civilizací v České republice (dále jen „APAC“) je založen na jejích specifických potřebách, s ohledem na Zprávu vysoce postavené skupiny Aliance civilizací. Ta byla publikována 13 listopadu 2006 a definovala čtyři hlavní pole působnosti Aliance. Priority v kontextu potřeb České republiky znějí pak takto:

- **Média:**² povzbudit média, aby nevytvářela stereotypy a nejitřila konflikty a neporozumění, a vyjádřit podporu mediálním projektům přístupným dialogu a tolerantním k menšinám, při bezpodmínečném zachování svobody slova
- **Migrace:** podporovat koncepci migrační politiky s ohledem na možnosti české ekonomiky a s návaznými integračními programy, které usnadní migrantům přístup k občanským právům za cenu respektu k liberálně demokratickým hodnotám
- **Mládež:** poskytnout příležitosti mladým lidem setkávat se, poznávat jiné kultury a učit se spolupracovat na různých úrovních
- **Vzdělávání:** zajistit, aby lidé získávali správnou představu o jiných kulturách, aby dokázali reagovat na demagogii zhoubných ideologií.

4.2 Obecné cíle a hlavní nástroje k jejich naplnění

Obecné cíle APAC lze definovat následovně:

- podpora mezikulturního dialogu jakožto procesu, v jehož rámci mohou všichni lidé zlepšit svou schopnost vyrovnat se s otevřenějším, ale i komplexnějším kulturním prostředím, ve kterém v různých státech, jakož i v rámci jednotlivých států, vedle sebe existují různé kulturní identity a vyznání, za podmínky, že tradice a demokratické principy hostující země jsou akceptovány i menšinami;
- zdůraznění mezikulturního dialogu jakožto příležitosti přispět k rozmanité a dynamické společnosti a využívat jejích výhod, a to nejen v Evropě, ale i ve světě;
- zvýšení povědomí všech, a zejména mladých lidí, o tom, jak je důležité rozvíjet aktivní evropské občanství, otevřené světu, respektující kulturní rozmanitost a založené na společných hodnotách v EU;
- zdůraznění přínosu různých kultur a projevů kulturní rozmanitosti ke kulturnímu dědictví a životnímu stylu v členských státech;

Těchto cílů chce dosáhnout především nástroji a činnostmi v tomto směru:

Učinit kroky k vytvoření **Stálého odborného panelu proti rasismu a násilí a k otázkám mezikulturního a mezináboženského dialogu (SOPPRAN)** jako skupiny poradců ministra pro lidská práva. Tento panel bude projednávat otázky týkající se témat Aliance civilizací se zaměřením na české priority.

² Především skrze Pracovní skupinu pro národnostně menšinové televizní vysílání fungující v rámci Rady vlády pro národnostní menšiny.

V rámci této konference budou v případě potřeby vytvořeny také **tematické pracovní skupiny**, projednávající specifické oblasti.

Svým obsahem bude stálá konference navazovat na výsledky mnohaleté práce na platformě **Fórum 2000**, které se pod záštitou prezidenta Václava Havla věnuje tématům Alianci civilizací blízkým. Nadace Forum 2000 usiluje o identifikaci klíčových problémů, kterým čelí naše civilizace. Zkoumá cesty, jak zabránit eskalaci konfliktů, jejichž hlavními komponenty jsou náboženství, kultura nebo etnická příslušnost. Poskytuje platformu pro otevřenou diskusi o těchto důležitých tématech a podporuje globální dialog. Prostřednictvím svých aktivit také usiluje o podporu demokracie v nedemokratických zemích a o rozvoj občanské společnosti, respektu k lidským právům a náboženskou, kulturní a etnickou toleranci v mladých demokraciích. Každoročně organizuje konferenci Forum 2000, na níž se setkávají významné osobnosti politiky, kultury, podnikatelské sféry a duchovní vůdci a diskutují o těchto tématech. Pravidelnou součástí je rovněž mezináboženský dialog a multi-religiózní shromáždění, při nichž účastníci usilují o zlepšení kolektivního porozumění globálním otázkám, zkoumají současnou roli náboženství a hledají cesty ke zvýšení vzájemné spolupráce a porozumění. V rámci svých možností bude stálá konference s každoročním setkáním Fórum 2000 spolupracovat.

Vzhledem k nízkému povědomí o Alianci civilizací v České republice je zásadní orientace na *public relation* a informovanost a osvětu celkově. Z toho důvodu bude v rámci vládního portálu zřízena **webová stránka** o Alianci civilizací v České republice, která bude informovat o cílech Aliance civilizací a APAC, o aktivitách, které se v jeho rámci konají, a bude nabízet možnosti zapojení do Aliance civilizací pro potenciální zájemce.

V rámci prezentace Aliance civilizací širší odborné i laické veřejnosti budou konány **semináře, konference, diskuse a prezentace** na aktuální témata související s Aliancí civilizací na mezinárodní i domácí úrovni.³

Zvláště budou prezentovány **příklady dobré praxe** (např. v oblasti projektů integrace Romů, zaměstnávání a vzdělávání) zaměstnancům státní správy a samospráv (např. na zasedání Svazu měst a obcí, v periodiku Veřejná správa aj.), neziskovým organizacím, mládežnickým organizacím a pedagogům.

Médiím bude prezentován mezinárodní **seznam odborných kapacit k využití pro kvalifikované publikování v médiích** k tématům Aliance civilizací na <http://www.globalexperfinder.org>.

Pedagogům bude ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy prezentována veřejně přístupná **databáze v rámci projektu Aliance civilizací Clearinghouse on Education about Religions and Beliefs a Media Literacy Education Clearinghouse** umístěných na webových stránkách <http://www.aocerb.org> a <http://www.aocmedialiteracy.org>.

Jako základní platforma pro tyto aktivity budou sloužit tematicky související **poradní orgány vlády** a (zejména v mimopražských lokalitách) **výbory pro národnostní menšiny**.⁴

Česká republika si v rámci APAC klade za cíl podporovat legislativní úpravu **umožňující plné rozvinutí práce Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách**.

Nejen za tímto cílem bude spolupracovat s **Veřejným ochráncem práv**, jemuž bude také nabídnuta širší spolupráce v oblasti Aliance civilizací.

³ První takovou akcí konanou 19. května 2009 byl seminář financovaný Úřadem vlády a provedený soukromou firmou GAC s. r. o. pod názvem „Pomáhají česká média nárůstu vlivu extremismu?“.

⁴ První takovou akcí konanou 19. března 2008 byl kulatý stůl na téma „novodobého otroctví“ o problémech spojených se zaměstnáváním cizinců organizovaný výborem pro národnostní menšiny města Chomutov.

Jako výraz podpory pro osobnosti, neziskové organizace, média či obce vystupující statečně proti projevům rasismu a xenofobie vznikne **cena ministra pro lidská práva** udělovaná půlročně. Zástupce oceněného subjektu se bude moci účastnit setkání Aliance civilizací v rámci vládní delegace.

Spolu s cenou ministra pro lidská práva bude vyhlášena na mládež orientovaná **soutěž o nejlepší video** (v délce do 5 minut) s **tematikou lidských práv, migrace, boje proti rasismu a xenofobii**. Vítězové soutěže bude také nominováni do Youth-Produced Video Contest on Migration (festival Plural+).⁵

Na mezinárodní úrovni se Česká republika zapojí do všech **setkání a konferencí Aliance civilizací** a bude udržovat **pravidelný kontakt se sekretariátem Aliance civilizací** v New Yorku.

Česká republika bude v období platnosti APAC dále zvažovat možnosti **představení a aplikace specifických programů Aliance civilizací v podmínkách České republiky** (zejména Rapid Response Media Mechanism a Clearinghouse) s pomocí sekretariátu Aliance civilizací se sídlem v New Yorku, stejně jako **zapojení do Voluntary Trust Fund** a čerpání z tohoto fondu.

Na tvorbě tohoto APAC se podílela **Rada vlády pro národnostní menšiny** a jejím prostřednictvím **Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** a **Ministerstvo kultury**.

Jeho realizace bude zajišťována **sekcí pro lidská práva ministra pro lidská práva (Úřad vlády) v čele s národním koordinátorem pro Alianci civilizací**, který bude monitorovat plnění APAC, a **odborem pro OSN Ministerstva zahraničních věcí**.

Krom výše zmíněného Česká republika nebude v rámci aliance civilizací vytvářet vlastní nové programy, ale v rámci svých aktuálních možností bude prostřednictvím sekce pro lidská práva ministra pro lidská práva (Úřad vlády) v čele s národním koordinátorem pro Alianci civilizací **pomáhat při adaptaci, inovaci a rozšíření existujících aktivit** (viz níže) odpovídajících cílům Aliance civilizací, které jsou v gesci jednotlivých orgánů veřejné správy, vzdělávacích institucí a neziskového sektoru. Jde tedy o identifikaci, sdílení a podporu nejlepší praxe, objevování nových přístupů a navázání spolupráce mezi různými sektory.

S ohledem na probíhající finanční a hospodářskou krizi nebyly na realizaci APAC vyhrazeny ze státního rozpočtu žádné nové finanční prostředky. Případné náklady vzniklé z výše zmíněných iniciativ v rámci sekce pro lidská práva Úřadu vlády České republiky nebudou přesahovat rámec finančních prostředků určených na činnost této sekce.

Předkládaný plán je koncipován na období let **2009 a 2010** a odpovídá možnostem vývoje České republiky ve směru cílů Aliance civilizací. V polovině plánovaného období (leden 2010) bude plán **vyhodnocen** a případně obměněn. Ministr pro lidská práva předloží vládě v **lednu 2011 hodnotící zprávu naplňování Akčního plánu Aliance civilizací v České republice**.

⁵ <http://www.unaoc.org/content/view/346/257/lang,en/>

4.3 Další příklady aktivit státní správy

Česká republika bude v rámci svých možností (viz kap. 4.2 Obecné cíle a hlavní nástroje k jejich naplnění) prostřednictvím sekce pro lidská práva ministra pro lidská práva (Úřad vlády) v čele s národním koordinátorem pro Alianci civilizací poskytovat podporu aktivitám a tématům v gesci jednotlivých orgánů státní správy. Příklady těchto aktivit a témat, které tvoří podstatu tohoto akčního plánu, se průřezově dotýkají všech čtyř oblastí definovaných zprávou Skupiny dvaceti vysoce postavených osobností z listopadu 2006,⁶ hrajících důležitou roli při snižování napětí mezi jednotlivými kulturami a které staví mosty mezi různými komunitami: **vzdělávání, mládež, média a migrace.**

4.3.1 Aktivity v gesci ministra pro lidská práva

Poradní orgány vlády, které mají přímou souvislost s tématy Aliance civilizací, především Rada vlády pro národnostní menšiny, Rada vlády České republiky pro záležitosti romské komunity, Rada vlády České republiky pro lidská práva a Výbor pro práva cizinců této Rady.

Kampaň proti rasismu. Tento dotační program je zaměřen na edukační a informační činnost v oblasti romské integrace do společnosti, odstraňování bariér vyplývajících z kulturní, sociální a etnické uzavřenosti společnosti a podpora rovného přístupu k příslušníkům romské komunity, edukační a informační činnost v oblasti holocaustu, včetně romského holocaustu, kulturní aktivity s protirasistickým podtextem.

Pořad určený národnostním a etnickým menšinám, který tvoří trvalou součást programové nabídky České televize a Českého rozhlasu.

Informační kampaň na bourání předsudků a stereotypů „**Dosta!**“: Dosta! v překladu z romštiny znamená „A dost!“, přeneseně řečeno, překonej předsudky a objev Romy. Dosta! je kampaň financovaná Radou Evropy a Evropskou komisí. Romská kultura patří do evropského kulturního dědictví a tato kampaň se snaží o uznání přínosu romské kultury na obohacení evropských společností.

Vzdělávací program v Hodoníně u Kunštátu a organizování **pietních akcí** upomínajících romský holocaust na tomto místě a v Letech u Písku.

Činnost **zmocněnce vlády pro lidská práva** v souvislosti s cíli Aliance civilizací. Zmocněnec ve spolupráci s odborem pro lidská práva Úřadu vlády posuzuje v meziresortním připomínkovém řízení materiály legislativní a nelegislativní povahy, které se týkají lidských práv a postavení romských komunit. Zmocněnec také mimo jiné spolupracuje a intenzivně komunikuje s orgány veřejné správy (státní správy i samosprávy), nevládními neziskovými organizacemi a odborníky na problematiku ochrany lidských práv a integrace romských komunit do společnosti.

4.3.2 Aktivity v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

Strategie boje proti extremismu,⁷ v jejímž rámci MŠMT plní dlouhodobé úkoly, např. další vzdělávání pedagogických pracovníků, zařazení problematiky do kurikulárních dokumentů. Dále zajišťuje analýzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků nebo aktualizaci metodického pokynu k prevenci násilí nebo metodického pokynu k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance.

⁶ Zpráva je dostupná zde: <http://www.unaoc.org/content/view/64/94/lang,english/>.

⁷ Viz usnesení vlády ze dne 4. května 2009 č. 572

Pracovní skupiny pro multikulturalitu a vzdělávání cizinců, jejímiž členy jsou odborníci v problematice multikulturality a vzdělávání cizinců, zástupci neziskových organizací a resortem přímo řízených organizací, České školní inspekce, azylových zařízení a pedagogických pracovníků. Tato skupina se zabývá aktuální multikulturní problematikou ve školství a vzděláváním cizinců.

Program **podpory integrace cizinců**, který dotuje projekty zaměřené na výuku českého jazyka jako cizího jazyka, multikulturní výchovu, vzdělávání pedagogických pracovníků pro práci s žáky - cizinci a předem definované studie a výzkumy. Finanční prostředky jsou Ministerstvu školství poskytnuty z gesce Ministerstva vnitra.

Princip **respektu k diversitě** v rámcových školních vzdělávacích programech především v oblasti průřezového tématu multikulturní výchovy, nastavení principu sociálně-inkluzivních hodnot také při vytváření metodických materiálů a učebnic.

Kurikulární reforma, která probíhá a má velký vliv na vzdělávání a výchovu dětí a žáků i v oblasti multikulturní (interkulturní výchovy), neboť mění celkový přístup ke vzdělávání: zaměřuje jej na získávání klíčových kompetencí a dává školám větší autonomii. Na pomoc kurikulární reformě probíhá řada aktivit, které se týkají i multikulturní výchovy. Je to např. metodický portál **rvp.cz**, který zajišťuje Výzkumný ústav pedagogický (VÚP), přímo řízená organizace resortu školství. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky.

Zvyšování **inkluzivity vzdělávacího systému**, a to i ve vztahu k dětem ze sociálně a kulturně odlišného prostředí.

Příprava **Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání**, ve kterém bude věnována zvýšená pozornost výchově a vzdělávání romských dětí ze sociálně vyloučených lokalit a vytvoření inkluzivních mechanismů směrem k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Transformování **poradenského systému** - nastavení procesu sociokulturně citlivého poradenství, diagnostikování a intervenční péče zaměřené zejména na identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb.

Nastavení způsobu **činnosti poradenských pracovišť** směrem ke zvýšení jejich mobility, pružnosti a multidisciplinárního způsobu práce. Nové definování standardů poradenských služeb a nastavení funkčního nezávislého systému revizí závěrů z poradenských vyšetření.

Podpora **pedagogických pracovníků a pracovníků** při využívání vhodných vyrovnávacích opatření, nástrojů a metodik.

Vytváření **diskusní platformy pro učitele** a další pracovníky základních škol s větším počtem žáků - cizinců třetích zemí, která by umožnila vzájemné setkávání a diskusi učitelů, zlepšení orientace v problematice žáků - cizinců a výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe v oblasti přípravy žáků v českém jazyce.

Národní projekt CPIV – **Centrum podpory inkluzivního vzdělávání**. V jeho rámci jsou budovány odborné týmy s působností ve všech krajích České republiky. Poskytují metodickou podporu pedagogickým pracovníkům a pracovníkům na všech úrovních vzdělávacího systému zaměřenou na specifika pedagogické práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, posílení regionálních zdrojů, vytvoření sítě odborníků, vytvoření multidisciplinárních týmů poskytujících podporu pedagogickým pracovníkům a pracovníkům, žákyním, žákům a jejich rodinám. Romské děti jsou významnou cílovou skupinou připravovaného projektu. Projekt byl zahájen v červenci roku 2009.

Zařazení **kapitol o historii a kultuře Romů** do vzdělávacích programů škol. Cílem opatření je vytvořit podmínky pro posílení kulturní identity romských žákyň a žáků a zvýšit úroveň informovanosti v dané oblasti.

Podpora **studentů se speciálními vzdělávacími potřebami na vysokých školách**. Finanční dotace vysokým školám na podporu sociálně znevýhodněných studentů podporuje motivaci vysokých škol k pomoci překonávání těch překážek ve studiu, které jsou pro studenty romské národnosti a pro studenty z řad příslušníků národnostních menšin specifické.

Program **integrace sociálně znevýhodněných (příslušníků romské komunity)**. Projekty mohou být zaměřené na umělecké, kulturně vzdělávací a výchovné aktivity, studium romské kultury a tradic, dokumentační a ediční činnost, tvorbu a distribuci uměleckých hodnotných filmů přispívajících k integraci romské komunity a multietnické kulturní akce.

Program **podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy**. Projekty mohou být zaměřené na tvorbu a realizaci vzdělávacích programů a výukových a metodických materiálů, integrační projekty ve vzdělávání, vzdělávání dětí a mládeže v jazycích národnostních menšin aj.

Program na podporu škol, které realizují inkluzivní vzdělávání a vzdělávání dětí a žáků se sociokulturním znevýhodněním. Program obnáší zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků regionálního školství s ohledem na kvalitu jejich práce.

Zřízení **Centra občanského vzdělávání**, které bude koordinačním centrem aktivit a projektů garantujících odbornou kvalitu v oblasti občanského vzdělávání a formulující expertní stanoviska pro nastavení politických kroků v oblasti výchovy a vzdělávání k demokratickému občanství. Centrum občanského vzdělávání se bude věnovat tématům moderní masové demokracie a mediální gramotnosti, výchově k demokracii a aktivnímu občanství, reflexi minulosti, společenské komunikaci a soudržnosti.

Dům zahraničních služeb Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Dům zahraničních služeb zajišťuje činnost programů CEEPUS, Aktion, atp. Součástí Domu zahraničních služeb je Akademická informační agentura (AIA), která shromažďuje, zpracovává a rozšiřuje informace o možnostech vzdělávání českých občanů (zejména vysokoškolských studentů, postgraduátů a pedagogů) v zahraničí. Dále pod Dům zahraničních služeb spadá Národní agentura pro evropské vzdělávací programy (NAEP), která koordinuje vzdělávací programy mezinárodní spolupráce, jako jsou Comenius, Erasmus, Gruntwig, atp. Projekt Mládež v akci, podporovaný z ESF, nabízí výměny mládeže, dobrovolnou službu, podporu místní komunity, zapojení do demokratických projektů, školení a semináře pro pracovníky s mládeží, spolupráci s partnerskými zeměmi EU a další zajímavé aktivity.

Společná Česko-německá pracovní skupina pro učebnice dějepisu, která prohlubuje spolupráci na české i německé straně při vzdělávání o česko-německých vztazích. Pracovní skupina se vyjadřuje k aktuálním otázkám, připravuje materiály pro vzdělávání, zajišťuje pravidelnou výměnu učebnic, aby bylo možné posuzovat jednotlivé tituly v českém a německém jazyce a přispělo se tak k vyšší kvalitě učebnic a jejich prostřednictvím také výuky v obou zemích. V posledních letech se skupina zaměřila na přípravu česko-německé čítanky, která by soustředovala materiály z klíčových období společných dějin z obou zemí.

Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007 – 2013, a to zejména tematické oblasti Mládež z národnostních menšin, mladí migranti, běženci a Mládež, sociálně patologické jevy a sociální prevence, sociální integrace.

4.3.3 Aktivity v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí

Projekt MPSV Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků. Česká republika nabízí v rámci projektu vybraným kvalifikovaným pracovníkům možnost požádat o povolení k trvalému pobytu ve zkrácené lhůtě 1,5 roku (kategorie vysoce kvalifikovaných pracovníků) nebo 2,5 let (standardní kategorie kvalifikovaných pracovníků). Trvalý pobyt mohou získat společně s účastníky projektu i jejich nejbližší rodinní příslušníci.

Spolupráce s Ministerstvem vnitra na aktualizaci **webových stránek www.cizinci.cz**. Tyto stránky slouží jako zdroj informací pro úředníky státní a samosprávy, nevládní neziskové organizace, akademickou obec a i samotné cizince či veřejnost.

Program **podpory aktivit směřujících k usnadnění vstupu/udržení se (k pracovnímu uplatnění) cizinců s trvalým či dlouhodobým pobytem na trh práce a aktivit cílených na podporu informovanosti zaměstnavatelů cizinců.** Tématy programu jsou mimo jiné kurzy českého jazyka, kurzy socio-kulturního minima, asistence cizincům při jednání na úřadech, při zvládání administrativních náležitostí spojených se sociálním zajištěním nebo vstupem na trh práce (uznávání diplomů), pomoc v komplikované a osobní či rodinné situaci, podpora informovanosti zaměstnavatelů o podmínkách a problematice zaměstnávání cizinců v České republice (informační kampaně/ materiály).

Program **podpory aktivit zaměřených na sociální začleňování zranitelných skupin imigrantů, zejména žen a dětí.** Program je zaměřen na mládež (volnočasové aktivity, doučování), na projekty zvyšující informovanost o vztazích mezi muži a ženami a o postavení žen ve společnosti České republiky, na prosazování rovnosti žen a mužů, na rodinné soužití se zvýšenou pozorností věnovanou ženám bez rodinného zázemí, ženám pocházejícím ze zemí s odlišným sociálně-kulturním prostředím.

Program **podpory rozvoje vztahů mezi cizinci a členy majoritní společnosti v rámci jejich sociálního začleňování.** Program je zaměřen na podporu rozvoje vztahů a vzájemného porozumění mezi cizinci a majoritní společností v České republice, podpora informovanosti majority o podmínkách a problematice života cizinců v České republice.

4.3.4 Aktivity v gesci Ministerstva zahraničních věcí

Adaptování hodnot Aliance civilizací do **Středoevropské iniciativy, V4, Východního partnerství EU** a zvláště **Regionálního partnerství**, které se zabývá i např. Balkánem, má tedy přesah do zemí s muslimskou populací.

Podpora dialogu kultur a náboženství na platformě **Fóra 2000**, jak prostřednictvím projektů transformační spolupráce tak prostřednictvím dotačního programu v oblasti priorit zahraniční politiky České republiky.

Implementace společných programů EU v rámci Aliance civilizací.

Zajištění **účasti na jednotlivých aktivitách Aliance civilizací**, jako jsou každoroční fórum, ministerská schůzka skupiny přátel Aliance civilizací (v rámci zasedání Valného shromáždění OSN v New Yorku), schůzky národních koordinátorů.

Přeshraniční spolupráce se sousedními státy na úrovni zástupců ministerstev. Hodnocení dosavadní spolupráce včetně příhraniční a plánování společných projektů na další období. Příkladem může být Česko-bavorská nebo Česko-saská smíšená komise. Pravidelně se rovněž konají setkání zástupců ministerstev a orgánů místní samosprávy v rámci Česko-polské smíšené komise pro přeshraniční spolupráci.

Program **Transformační spolupráce**, v jehož rámci se v prioritních zemích realizují projekty, které svým zaměřením korespondují s cíli Aliance civilizací, tedy projekty věnované podpoře nezávislých médií, práci s mládeží či školení a předávání českých zkušeností zástupcům státní správy i občanské společnosti v partnerských zemích.⁸

Spolupráce s **Mezinárodním výborem pro vzdělávání, připomínku a výzkum holocaustu** (mezivládní mezinárodní orgán zasedající ve formě mezivládní konference). Podpora vnitrostátní implementaci politických závazků vyplývajících z Deklarace stockholmského Mezinárodního fóra o holocaustu z roku 2001. Podpora činnosti a spolupráce s nevládními organizacemi v oblasti vzdělávání, připomínání a výzkumu holocaustu.

4.3.5 Aktivity v gesci Ministerstva vnitra⁹

Státní integrační program. Tento program je zaměřen na pomoc azylantům ve třech základních oblastech: zajištění bydlení, bezplatnou výuku českého jazyka a pomoc při uplatnění na trhu práce.

Institut asistenta Policie České republiky pro práci v sociálně vyloučených lokalitách. Úkolem asistenta policie je pomáhat při stabilizaci situace v sociálně vyloučených komunitách prostřednictvím zlepšování vztahů mezi policií a obyvatelstvem těchto lokalit a přispívat k vytváření takových podmínek, které umožní lidem žijícím v prostředí sociálního vyloučení snazší přístup ke službám a pomoci ze strany Policie České republiky.

Vzdělávání policistů v oblasti problematiky menšin, lidských práv, práv menšin a antidiskriminačních přístupů.

Zaměstnávání příslušníků menšin u Policie České republiky (prostřednictvím náborových kampaní a vzdělávacích aktivit v prostředí policejního školství).

Národní strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám. Jejím hlavním cílem je napomoci úspěšné adaptaci Policie České republiky na podmínky vzrůstající společenské diversity a vybavit policisty odpovídajícími sociálními kompetencemi tak, aby byli schopni efektivní práce ve vztahu k menšinám, včetně cizinců.

Instrument styčných důstojníků pro národnostní menšiny.

4.3.6 Aktivity v gesci Ministerstva kultury

Program **podpory kulturním aktivitám příslušníků národnostních menšin** žijících v České republice. V tomto dotačním programu mohou být předkládány projekty zaměřené na umělecké aktivity (divadla, muzea, galerie, knihovny, koncerty, přehlídky, festivaly), kulturně vzdělávací a výchovné aktivity (např. semináře, přednášky, besedy), vědecká bádání o romské kultuře, tradicích a historii, dokumentace romské kultury, studium a rozbory romské kultury a tradic, ediční činnost (neperiodické publikace), multietnické kulturní akce (směřující mimo

⁸ Jedná se např. o projekt společnosti Člověk v tísni, usilující o zmírnění etnického napětí na Krymu prostřednictvím práce s místními zastupiteli, učiteli a novináři či aktivity Organizace na pomoc uprchlíkům (OPU), jejichž prostřednictvím jsou v Gruzii dlouhodobě podporovány organizace pracující s jihoosetinskými přesídlenci a usilující o jejich snazší integraci do gruzínské společnosti.

V Gruzii, na Ukrajině v rámci programu Transition probíhají tréninky pro učitele a studenty středních a vysokých škol zaměřené na argumentační dovednosti, občanskou participaci či lidská práva. Objektivní žurnalistika a nezávislá média jsou podporovány v Bělorusku, Gruzii, Srbsku, Bosně a Hercegovině, Součástí projektů bývá rovněž nabídka studijních pobytů v České republice (Barma, Irák, Bělorusko).

⁹ Resort ve své činnosti související s cíli Aliance civilizací též zohledňuje usnesení vlády k problematice terorismu (usnesení vlády ze dne 11. února 2008 č. 129 o Národním akčním plánu boje proti terorismu: Aktualizované znění pro léta 2007-2009) a extremismu (usnesení vlády ze dne 4. května 2009 č. 572 o Strategii boje proti extremismu).

jiné např. k potírání negativních projevů extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie).

Podpora multietnickým akcím v oblasti profesionálního umění, jejichž cílem je podporovat kulturní dialog a vzájemné znalosti odlišných kultur.

V souladu s **Koncepcí rozvoje knihoven** na léta 2004-2010 zlepšovat dostupnost knihoven a jejich služeb, odstraňování bariér přístupu k jejich využívání, rozšiřování služby knihoven pro příslušníky národnostních menšin.

Program zaměřený na **rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin** či v převážné míře v jazycích národnostních menšin.

Muzeum romské kultury v Brně. Kromě stále expozice nabízí muzeum široké veřejnosti celou škálu krátkodobých výstav. Dále pořádá řadu jiných veřejných akcí – přednášky, dny otevřených dveří, slavnostní křty knih a hudebních nosičů (nejen) vlastní produkce, videoprojekce, přehlídky z fondu textilu aj.

4.4 Další aktivity neziskového sektoru a univerzit

Česká republika bude v rámci svých možností (viz kap. 4.2 Obecné cíle a hlavní nástroje k jejich naplnění) poskytovat podporu také subjektům v neziskové oblasti, které vyvíjejí činnost v souvislosti s cíli Aliance civilizací. Příkladem subjektů a jejich aktivit v naznačeném směru mohou být tyto:

MÉDIA

Občanské sdružení **Média 007**. Náplní jeho činnosti je především průběžný monitoring veřejnoprávní mediální scény a analýzy nevyvážených či diskriminujících mediálních produktů. Aktivity sdružení Média 007 mají za úkol kultivovat jak českou veřejnoprávní tak komerční mediální scénu. Mezi další cíle patří informační, vzdělávací, poradenská a publikační činnost a podpora kontaktů a spolupráce podobně zaměřených organizací a jednotlivců.

Serverem a informační portál **Romea.cz**. Tento server informuje o aktuálních otázkách etnických menšin v České republice, zvláště Romů. Dále sleduje projevy rasismu a xenofobie a aktivity veřejné správy na zlepšení multikulturního soužití v České republice. Provozuje také video-databázi <http://www.romea.tv>.

MLÁDEŽ

Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže TANDEM. Toto sdružení se zaměřuje na výměny převážně české a německé mládeže, ale i všeobecnou česko-německou spolupráci mladých lidí; podporuje učitele a pracovníky s mládeží, kteří mají zájem o kontakty se sousední zemí; podněcuje výměnné projekty a napomáhá zainteresovaným institucím (školám, sdružením, mládežnickým iniciativám či jiným organizacím) při prohlubování a zprostředkovávání kontaktů; poskytuje poradenské služby a podporuje instituce a organizace, které realizují česko -německé výměny mladých lidí. Sdružení TANDEM má celorepublikovou působnost.

Občanské sdružení **Studenti proti rasismu**. Toto sdružení studentů Karlovy univerzity se snaží nenásilnými prostředky působit proti rasistickým organizacím a atmosféře pasivního rasismu ve společnosti celkově. Jedná se v první řadě o působení na širokou veřejnost prostřednictvím veřejných stánků, diskuzí na středních a vysokých školách, vysokoškolských seminářů a koncertů, případně festivalů. Zaměřují se také na organizování veřejných protiakcí

na rasistických manifestacích. Cílem organizace je vytvořit široké hnutí proti rasismu a xenofobii.

Obecně prospěšná organizace **Člověk v tísni** a její program **Jeden svět na školách**. Program využívá výrazného potenciálu dokumentárních filmů a dalších audiovizuálních prostředků k oslovení mladých lidí. Dokumentární filmy a další audiovizuální prostředky, společně s rozšiřujícími didaktickými materiály, pomáhají pedagogům efektivním způsobem doplnit výuku o atraktivní prostředek usnadňující práci s celou řadou aktuálních témat. Cílem programu je prostřednictvím projekcí dokumentárních filmů a dalších audiovizuálních materiálů, následných diskusí, doprovodných publikací, simulačních her a interaktivních metod výuky vychovávat mladé lidi k tolerantní interkulturní komunikaci, vzdělávat je v oblasti ochrany lidských práv a rozvojové pomoci. Pomocí dokumentárních filmů přináší program žákům svědectví a informace o porušování lidských práv v historii i současnosti, přispívá k odstraňování předsudků, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie, posiluje jejich schopnost kritického nadhledu vůči každodennímu mediálnímu působení a pěstuje v nich dovednosti pro přirozené rozkrývání manipulačních tendencí, kterým byli, jsou a budou každodenně vystavováni.

Asociace pro mezinárodní otázky a její projekt studentského **Modelu Evropské unie**. Projekt studentům nabízí příležitost vyzkoušet si role šéfů diplomacie členských států EU. Hlavním pilířem Modelu je simulace zasedání Rady EU, na které účastníci vystupují v rolích ministrů zahraničních věcí jednotlivých zemí Unie. Díky Modelu Evropské unie získají studenti možnost dozvědět se více o tématech, kterými se v současnosti EU zabývá, ale také zdokonalit své vystupování, prověřit rétorické schopnosti a naučit se argumentovat.

Asociace pro mezinárodní otázky a její projekt **Pražský model Spojených národů**. Jde o prestižní vzdělávací program pro středoškolské studenty z celé České republiky. Nabízí účastníkům příležitost poznat svět diplomacie i aktuální problémy, kterými se mezinárodní společenství zabývá. Jako zástupci jednotlivých členských států OSN hájí studenti názory „svých“ zemí ve vybraných orgánech organizace. Hlavním cílem je přispět k otevřené a informované občanské společnosti prostřednictvím vzdělávání mladých lidí. Studenti v rolích diplomatů zastupují členské státy a simulují jednání OSN. V Pražském modelu zasedá Rada bezpečnosti, Valné shromáždění pokrývající bezpečnostní, hospodářská a sociální témata, Komise pro udržitelný rozvoj, Světová zdravotnická organizace a Světová obchodní organizace. Odbornou i organizační stránku projektu zajišťuje tým vysokoškolských studentů. Pořadatel projektu, **Asociace pro mezinárodní otázky**, je nevládní organizace založená za účelem vzdělávání a výzkumu v oblasti mezinárodních vztahů.

MIGRACE

Specializovaný web **Migrace Online**. Web <http://www.migraceonline.cz> (vznikl roku 2003) je zaměřen na vývoj postavení různých skupin cizinců v České republice a dalších zemích střední a východní Evropy. Internetová stránka systematicky mapuje výzkumy týkající se migrace, vývoj legislativy v oblasti migračních a azylových politik a činnost vládních i nevládních organizací a institucí. Jejimi čtenáři jsou převážně odborníci a další zájemci z akademické sféry, veřejné správy, nevládních organizací, médií a širší veřejnosti.

Organizace **Most pro lidská práva** a její informační server (**mostlp.org**) a projekt **Značka Immigration Friendly**.

Organizace **SLOVO 21**. Občanské sdružení **SLOVO 21** bylo založeno v roce 1999 v Praze a v současné době realizuje projekty vzdělávací, kulturní, mediální, projekty týkající se zvyšování veřejné informovanosti atd., především romské projekty a projekty týkající se integrace cizinců žijících v České republice. Základními cíli sdružení jsou zejména boj proti

rasismu a xenofobii, ochrana lidských práv, budování tolerance vůči minoritám, podpora vzdělávání a integrace menšin.

Nevládní nezisková organizace **Český helsinský výbor**. Hlavním posláním Českého helsinského výboru je především sledování zákonodárné činnosti týkající se lidských a občanských práv, připomínkování návrhů zákonů a předkládání alternativních návrhů pokud souvisejí s ochranou lidských práv, monitoring stavu lidských práv v České republice se zvláštním důrazem na vybrané oblasti, pravidelné vypracovávání zpráv o stavu lidských práv v České republice, sledování situace těch skupin obyvatelstva, u nichž ochrana lidských práv vyžaduje zvláštní pozornost, bezplatné právní poradenství jednotlivcům, jejichž lidská práva byla porušena, litigace, výchova k lidským právům, pořádání diskusí a seminářů s touto tematikou, školící programy pro profesní skupiny i pracovníky a aktivisty nevládních organizací, publikační činnost, informační a dokumentační činnost, knihovnické služby. Jednou z hlavních oblastí působení je boj proti rasismu a nesnášenlivosti.

VZDĚLÁVÁNÍ

Nevládní nezisková organizace **Multikulturální centrum Praha**. Toto sdružení se zabývá otázkami spojenými se soužitím lidí z různých kultur v České republice a v jiných částech světa. Od svého založení v roce 1999 nabízí vzdělávací, kulturní a informační aktivity. Pro děti, studenty, učitele, knihovníky, ale i širokou veřejnost připravuje dílny, kurzy, mezinárodní semináře, diskuse, filmové a literární večery, internetové stránky o migraci či multikulturálním knihovnictví. Pro zájemce o multikulturální témata je otevřena veřejná knihovna.

Občanské sdružení **Organizace na podporu integrace menšin (OPIM)**. Posláním sdružení je šířit povědomí o lidských právech a pomáhat českým občanům a menšinám žijícím v České republice skrze vzdělávací a informační programy a společenské aktivity poznávat svá práva a umět se jich domoci. OPIM nabízí lidskoprávní školící kurzy na několika úrovních a integrační programy proti předsudkům.

Obecně prospěšná společnost **Člověk v tísni**. Obecně prospěšná společnost Člověk v tísni vznikla jako humanitární organizace s cílem pomáhat v krizových oblastech a podporovat dodržování lidských práv ve světě. Vedle krizové pomoci a rozvojové spolupráce v mnoha oblastech světa společnost uskutečňuje rozsáhlé projekty také v České republice, především terénní sociální práci zaměřenou na řešení situace ve stále se zvětšujících českých „sociálních ghettech“. Prostřednictvím zavádění interkulturního vzdělávání do českého školského systému společnost Člověk v tísni podporuje toleranci a respekt k minoritním skupinám. Společnost Člověk v tísni také usiluje o zvýšení informovanosti české veřejnosti o situaci v zemích postižených válkami či totalitárním režimem a o globálních problémech současného světa. Proto úzce spolupracuje s českými médii a od roku 1999 pořádá každoročně **mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět**.

Projekt obecně prospěšné společnosti Člověk v tísni **Varianty** (<http://www.varianty.cz>). Program Varianty chce přispívat k rozvoji svobodného a zodpovědného jednotlivce, který se orientuje v současném světě, otevřeně a kriticky přistupuje k informacím a názorům a pozitivně ovlivňuje život společnosti a prostředí, ve kterém žije. Vzdělávací program Varianty o.p.s. Člověk v tísni proto všestranně podporuje zavádění interkulturního vzdělávání a globálního rozvojového vzdělávání o českého školství.

Nevládní nezisková organizace **Collegium Bohemicum**, které vzniklo s cílem stát se nezávislou, otevřenou a interaktivní institucí celostátního významu, zaměřenou na kulturní dědictví spoluvytvářené v českých zemích německy mluvícím obyvatelstvem. V budoucnu má obsáhnout muzeum, archiv, knihovnu, vědecká a vzdělávací pracoviště a má být místem

poznávání, setkávání a dialogu zájemců z řad odborné i laické veřejnosti z České republiky, Německa, Rakouska a dalších zemí. Collegium Bohemicum má za úkol je ve spolupráci s dalšími institucemi a odborníky v České republice a zahraničí důkladně prostudovat a zprostředkovat veřejnosti výsledky bádání nad česko-německým soužitím různými způsoby: výstavami, přednáškami, konferencemi, knihovnou a doprovodnými programy.

Vzdělávací a kulturní centrum Židovského muzea v Praze. Židovské muzeum v Praze považuje za jeden z hlavních cílů informovat nejširší veřejnost o židovských dějinách, kultuře, tradicích a zvycích, zejména v Čechách a na Moravě, a přispět tak ke zlepšení atmosféry tolerance vůči odlišnostem. Vzdelávací a kulturní centrum nabízí vzdělávací a kulturní pořady a programy, přednášky, kombinované pořady, dílny a cykly, určené nejen židovským zájemcům z řad žáků, studentů, učitelů a badatelů, ale i širší veřejnosti.

Projekt Vzdelávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze **Zmizelí sousedé**. Tento projekt vybízí mladé lidi (ve věku 12-18 let) k pátrání po sousedech, kteří z jejich nejbližšího okolí zmizeli převážně v období 2. světové války. Jde o samostatný literárně-dokumentační projekt, který byl oficiálně vyhlášen pod záštitou Kanceláře prezidenta republiky v rámci Konference Fenomén holocaust Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v roce 1999. Realizace projektu se uskutečnila s podporou Ministerstva kultury České republiky.

Nevládní nezisková organizace **Společnost česko-arabská**. Hlavním úkolem Společnosti je přiblížit české veřejnosti kulturu, přírodu, historii a život obyvatel zemí arabského světa. Společnost spolupracuje se sesterskou **Společností přátel Afriky**, která podobně mapuje země subsaharské Afriky. Obě společnosti pořádají různé přednášky, besedy s cestovateli, kulturní večery a připomínají státní svátky jednotlivých afrických zemí. Spolupracují i s arabskými zastupitelskými úřady v České republice.

Řadu příkladných aktivit vyvíjejí také výzkumné a vzdělávací subjekty, především univerzity.¹⁰ Česká republika bude v rámci svých možností podporovat doplnění kurikula středních a vysokých škol, zejména humanitně orientovaných o předměty rozvíjející **multikulturní výchovu** jako jeden z prostředků vytváření společenské atmosféry tolerance.

¹⁰ Například Ústav Blízkého východu a Afriky Filozofické fakulty UK v Praze, Orientální ústav Akademie věd ČR.